

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 8531/18

לפני: כבוד השופט מ' מזוז
כבוד השופטת י' וילנר
כבוד השופט א' שטיין

העותר: פלוני

נגד

המשיבים: 1. בית הדין הרבני האזורי בנתניה
2. בית הדין הרבני הגדול בירושלים
3. פלונית

עתירה למתן צו על-תנאי

בשם העותר: עו"ד ראובן דינור

פסק-דין

השופט א' שטיין:

1. לפני עתירה למתן צו על תנאי נגד בית הדין הרבני האזורי בנתניה (להלן: בית הדין האזורי) ובית הדין הרבני הגדול (להלן: בית הדין הגדול) אשר יחייבם ליתן טעם מדוע לא יבטלו את החלטותיהם מיום 25.1.2018 ומיום 4.6.2018, בהתאמה.

2. תביעת הגירושין של העותר נגד המשיבה 3 נידונה בבית הדין האזורי. במסגרתה, כרך העותר את ענייני הרכוש וטען כי מגיעה לו מחצית מהנחלה בה התגוררו בני הזוג בתקופת נישואיהם, שאותה קיבלה המשיבה 3 בירושה. טענה זו נדחתה על ידי בית הדין האזורי (בפסק הדין מיום 10.1.2017) וכן על ידי בית הדין הגדול, במסגרת ערעורו של העותר על פסק הדין הנ"ל (בפסק הדין מיום 14.7.2017) (להלן: פסקי הדין בתביעת הגירושין ובערעור).

3. העותר לא אמר נואש. הוא הגיש עתירה לבית משפט זה במסגרת בג"ץ 7940/17, בה ביקש כי נתערב בפסקי הדין בתביעת הגירושין ובערעור בטענה כי אלו נסמכו על הדין הדתי והתעלמו מהדין האזרחי הכללי (להלן: העתירה הראשונה). עתירה זו נדחתה על הסף ביום 8.1.2018. בפסק הדין שדחה את העתירה נקבע, בין היתר, כי פסקי הדין בתביעת הגירושין ובערעור נתבססו על הדין האזרחי והשיח ההלכתי שהתקיים במסגרתם היווה הנמקה נוספת, הא ותו לא. כמו כן, נקבע כי טענות העותר נסובו סביב קביעות עובדתיות שבהן בית משפט זה לא נוהג להתערב (ראו: בג"ץ 7940/17 פלוני נ' בית הדין הרבני האזורי בנתניה, פסקה 2 (8.1.2018)).

4. ביום 22.1.2018, הגיש העותר לבית הדין האזורי בקשה שכותרתה "בקשה לתיקון פסק הדין מכוח הודאת האישה". בבקשה זו טען העותר כי בפסק דינו של בית הדין האזורי מיום 10.1.2017 נפלה טעות, כיוון שזה התעלם מהודאתה של המשיבה 3 שניתנה במסגרת הדיונים אשר נערכו במסגרתה של תביעת הגירושין. לטענת העותר, מהודאה זו עולה כי הינו זכאי ל-10% בנחלה שכאמור הוחרגה מאיזון המשאבים כנכס פרטי שהובא על ידי האישה אל תוך הנישואין (ראו סעיפים 4 ו-5(א)(1) לחוק יחסי ממון בין בני זוג, התשל"ג-1973, וכן פסקה 6 לפסק דיני בבג"ץ 4602/13, 9780/17 פלונית נ' בית הדין הרבני האזורי חיפה (18.4.2018) (להלן: בג"ץ פלונית)). בשל כך ומכוח ההודאה הנ"ל, ביקש העותר לתקן את פסק דינו של בית הדין האזורי כך שזה יעניק לו זכויות בנחלה. בקשה זו נדחתה על ידי בית הדין האזורי בהחלטתו מיום 25.1.2018 אשר קבעה כי "ב"כ הגרוש מבקש לשנות את פסק דינו של ביה"ד [...] ניתן פסק דין ובכך הסתיים הטיפול בתיק".

5. העותר לא השלים עם החלטה זו וביקש לערער עליה בפני בית הדין הגדול. הוא הגיש לבית הדין הגדול הודעת ערעור בה טען כי בית הדין האזורי צריך היה לקבל את טענתו בנוגע לטעות בפסק הדין. ברם, תיק הערעור נסגר על ידי בית הדין הגדול בשל אי-הפקדת ערבונו (ההחלטה מיום 4.6.2018).

6. מכאן העתירה דנן, שבמסגרתה ביקש העותר את התערבותנו. לטענת העותר, לבית משפט זה נתונה הסמכות לתקן את העוול אשר נגרם לו, לדבריו, על-ידי הערכאות הרבניות שלשיטתו קיפחוהו ונישלוהו מקניינו, וזאת מכוח סעיפים 15(ג) ו-15(ד) לחוק יסוד: השפיטה. העותר חוזר על הטענה שהעלה במסגרת עתירתו הראשונה, לפיה התערבות בג"צ הכרחית בשל סטיית בית הדין האזורי מן הדין והנורמות שעל-פיהן מחויב היה לפסוק. העותר גם ביקש לשכנענו מדוע, לשיטתו,

הוכח שיתוף ספציפי בנחלה, כאשר הוא מנסה לחזק את טענותיו הקודמות בטענה חדשה לפיה מתקיים שיתוף מכוח הודאתה של המשיבה 3. לדבריו, השיתוף הנטען הוא בגדר "עובדה אמפירית שאין עליה עוררין".

7. לאחר עיון בעתירה ובנספחיה, הגעתי למסקנה כי בעתירה זו אין ממש וכי עלינו לדחותה על הסף מבלי לבקש את תגובת המשיבים. כידוע, התערבותנו בפסיקת בתי הדין הרבניים מוגבלת מעיקרה למקרים קיצוניים וחריגים (ראו: בג"ץ פלונית, פסקה 1 לפסק דיני והאסמכתאות הנזכרות שם). לא מצאתי כל חריגה מסמכות בהחלטות של בתי הדין הרבניים – האזורי והגדול – בהן מבקש העותר כי נתערב (ההחלטות מיום 25.1.2018 ומיום 4.6.2018). כפי שקבע בית הדין האזורי בהחלטתו, העותר ביקש לשנות את פסק דינו ולא לתקן טעות. טענת ה"תיקון" שהעלה העותר בפני בית הדין האזורי הינה, הלכה למעשה, טענת ערעור, ועל כן היה על העותר להעלותה במסגרת ערעורו שבפני בית הדין הגדול. על מחדלו של העותר במסגרת אותו הערעור הוא יכול להלין רק על עצמו. בית הדין האזורי החליט, כפי שהחליט, בעניינו של העותר כאשר הוא פועל בדל"ת אמות סמכותו. מחיקת הערעור בשל אי-הפקדת ערבון במועד, גם היא לא מהווה חריגה מסמכות מצד בית הדין הגדול. בית דין זה אף ציין בהחלטתו כי הוא "התחשב במבקש הן בהפחתת סכום הערבות והן במתן ארכה נוספת להפקדת הערבות וזאת לאחר ששקל ואיזן במכלול המרכיבים למקרה זה את טענות הצדדים" (כאמור בהחלטה מיום 4.6.2018).

8. נמצא אפוא כי בתי הדין – המשיבים 1 ו-2 – פעלו כדין בהחליטם כפי שהחליטו בבקשות העותר. העתירה שלפנינו הינה מיותרת בתכלית.

9. מטעמים אלו, אני מציע לחבריי כי נדחה עתירה זו על הסף ונחייב את העותר בהוצאות לטובת אוצר המדינה בסך של 1,500 ₪.

ניתן היום, ג' בטבת התשע"ט (11.12.2018).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט